

וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי, עַל־יַיהוּ כְּתִיב (ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלָם
צְדִיקִים וְגו'.

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן וְגו', (ויקרא כ"ג) רַבִּי
שְׂמַעוֹן פֶּתַח, (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי
וּלְכַבֹּדִי בְּרֵאתִיו יִצְרַתִּיו אַף עֲשִׂיתִיו. כֹּל הַנִּקְרָא
בְּשֵׁמִי, דָּא אָדָם, דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרָא לִיה
בְּשֵׁמִיה (נ"א בְּדִיּוּקְנִיה), דְּכְתִיב, (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. וְקָרָא לִיה בְּשֵׁמִיה, בְּשַׁעֲתָא
דְּאַפִּיק קְשׁוּט וְדִינָא בְּעֶלְמָא, וְאַקְרִי אֱלֹהִים,
דְּכְתִיב, (שמות כב) אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל.

רעיא מהימנא

פְּקוּדָא (מ"ז) דָּא לִיטוּל לִוְלָב בְּהוּא יוֹמָא בְּאַיְנוֹן זִינִין דִּילִיה
וְהֵאֵי רָזָא אוֹקִימְנָא וְאוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא כְּמָה דְּקוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא נְטִיל לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּהַנִּי יוֹמִין וְחַדִּי בְּהוֹן. אוֹף הָכִי
יִשְׂרָאֵל נְטִילִי לִיה לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחוּלְקִיהוֹן וְחַדְאֵן בֵּיתָא.

לשון הקודש

(שם ס) וְעַמְּךָ כָּלָם צְדִיקִים וְגו'.

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן וְגו'. רַבִּי
שְׂמַעוֹן פֶּתַח, (שם מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי
וּלְכַבֹּדִי בְּרֵאתִיו יִצְרַתִּיו אַף עֲשִׂיתִיו. כֹּל
הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי - זֶה אָדָם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁמוֹ (בְּדַמּוּתוֹ), שְׂכַתוֹב
(בראשית ב) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
וְקָרָא לוֹ בְּשֵׁמוֹ, בְּשַׁעֲהָ שְׁהוּצִיא אֶמֶת

וְדִין בְּעוֹלָם, וְנִקְרָא אֱלֹהִים, שְׂכַתוֹב (שמות

כב) אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל.

רעיא מהימנא

מַצָּחָה (מ"ז) זֶה לְטַל לִוְלָב בְּאוֹתוֹ יוֹם עִם
אוֹתָם הַמִּינִים שְׁלוֹ, וְהַסּוּד הַזֶּה בְּאַרְנֹן,
וּפְרִשׁוּהָ הַחֲבַרְיִים, כְּמוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא נְטִיל אֶת יִשְׂרָאֵל בְּיָמִים הַלְלוּ וְשַׁמְחָה
בְּהֵם, אַף כֹּף יִשְׂרָאֵל נְטִילִים אֶת הַקְּדוֹשׁ

וְדָא הוּא רְזָא דְלוּלָב. וּמִיַּיִן דְּבֵיהּ דְּאִיהוּ רְזָא דְיִוְקָנָא דְאָדָם
וְדָא אֶתְמַר. (ע"ב רע"א מהימנא).

קָרָא לִיה בְּשֵׁמִיה, דְּכִתִּיב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וּשְׁפִיר. הָא אִוְקִימָנָא,
דְּכִתִּיב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, בְּשַׁעֲתָא
דְּזוּוּנָא אֶתְמַר. וְכֵן הוּא בְּזוּוּנָא דְתַרְוַיְיָהוּ, בְּצַלְם
וּדְמוּת. וְאָדָם מְדַכְר וְנוֹקְבָא נְפִק.

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּסִפְרָא
דְּשְׁלֵמָה מְלָכָא אֲשַׁכְחָנָא, דְּבִשְׁעֵתָא
דְּזוּוּנָא (דף ק"ד ע"ב) אֲשַׁתְּכַח לְתַתָּא, שְׁדַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא חַד דְיִוְקָנָא כְּפַרְצוּפָא דְבַר נָשׁ, רְשִׁימָא חֲקִיקָא
בְּצוּלְמָא, וְקִימָא עַל הַהוּא זְוּוּנָא. וְאֶלְמָלָא
אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ לְעֵינָא לְמַחְזִי, חָמִי פַר נָשׁ עַל רִישִׁיה
חַד צוּלְמָא, רְשִׁימָא כְּפַרְצוּפָא דְבַר נָשׁ, וּבְתַהוּא
צוּלְמָא אֲתַבְרִי בַר נָשׁ, וְעַד דְּקִימָא (ס"א וְעַד לָא

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

מְזַכֵּר וּנְקֻבָּה.

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ מְצִאנוּ,
שֶׁבִשְׁעָה שֶׁהוּוּג נִמְצָא לְמַפָּה, שׁוֹלַח
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְיִוְקָן אֶחָד כְּמוֹ פְּרָצוּף
אָדָם, רְשׁוּם חֲקוּק בְּצַלְם, וְעוֹמֵד עַל אוֹתוֹ
זוּוּג. וְאֶלְמָלָא נִתְּנָה רְשׁוּת לְעֵינַי לְרְאוּת,
רוּאָה אָדָם עַל רְאִשׁוֹ צַלְם אֶחָד רְשׁוּם
כְּפַרְצוּף שֶׁל אָדָם, וּבְאֹתוֹ צַלְם נִבְרָא

בְּרוּךְ הוּא לְחַלְקֵם וּשְׁמַחִים עִמּוֹ. וְזִהוּ
הַסּוּד שֶׁל הַלוּלָב וְהַמִּינִים שָׁבוּ, שֶׁהוּא
סוּד הַדְּמוּת שֶׁל אָדָם, וְהָרִי גִתְבָּאָר. (ע"ב
רע"א מהימנא).

קָרָא לוֹ בְּשֵׁמוֹ, שְׁכַתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְיָפָה. הָרִי בְּאַרְנֵג,
שְׁכַתוּב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ,
בְּשַׁעֲהָ שֶׁהוּוּג נִאֶמַר. וְכֵן הוּא בְּזוּוּג
שֶׁל שְׁנֵיהֶם, בְּצַלְם וּדְמוּת. וְאָדָם יֵצֵא

קַיִמָא) תְּהוּא צוֹלְמָא דְשָׂדֵר לִיה מְאֲרִיה עַל רִישִׁיה,
וַיִּשְׁתַּבַּח תַּפְּנִן, לָא אֲתַבְּרִי בֵּר נָשׁ, הָדָא הוּא
דְכַתְיִב, וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

תְּהוּא צֵלָם אֲזִדְמִן לְקַבְּלִיה, עַד דְנַפִּיק לְעֵלְמָא.
כַּד נָפַק, בְּתַהוּא צֵלָם אֲתַרְבִּי, בְּתַהוּא צֵלָם
אֲזִיל, הָדָא הוּא דְכַתְיִב, (תהלים לט) אֵךְ בְּצֵלָם יִתְהַלֵּךְ
אִישׁ. וְהָאִי צֵלָם אִיהוּ מְלַעִילָא.

בְּשַׁעְתָּא דְאֵינוּן רוּחִין נַפְקִין מֵאֲתַרְיִיהוּ, כָּל רוּחָא
וְרוּחָא אֲתַתְקִין קַמִּי מְלַמָּא קַדִּישָׁא
בְּתַקוּנֵי יְקָר, בְּפַרְצוּפָא דְקָאִים בְּהָאִי עֵלְמָא.
וַיִּמְתַּהוּא דִּיּוֹקְנָא תַקוּנָא יְקָר, נָפִיק הָאִי צֵלָם. וְדָא
תְּלִיתָא לְרוּחָא, וְאֲקַדִּימַת בְּהָאִי עֵלְמָא, בְּשַׁעְתָּא
דְזוּוּגָא אֲשַׁתְּכַת. וְלִית לָךְ זוּוּגָא בְּעֵלְמָא, וְדָא
אֲשַׁתְּכַת צֵלָם בְּנוּיִיהוּ. אֲבָל יִשְׂרָאֵל קַדִּישִׁין, הָאִי

לשון הקודש

בְּשַׁעְתָּא שְׂאוּתָן רוּחוֹת יוֹצְאוֹת מִמְּקוֹמָן,
כָּל רוּחַ וְרוּחַ מִתְתַּקְנַת לְפָנֵי הַמְּלַךְ
הַקְּדוֹשׁ בְּתַקוּנֵי כְבוֹד, בְּפַרְצוּף שְׁעוּמַד
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמֵאוֹתוֹ דִּיּוֹקֵן תַּקוּן כְּבוֹד
יוֹצֵא הַצֵּלָם הַזֶּה. וְזֶה שְׁלִישִׁי לְרוּחַ,
וּמִקְדִּימָה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּזִמְנָא שְׁנַמְצָא
הַזּוּוּג. וְאֵין לָךְ זוּוּג בְּעוֹלָם שְׁלֵא נַמְצָא
בְּתוֹכָם צֵלָם. אֲבָל יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים,
הַצֵּלָם הַזֶּה קְדוּשׁ, וּמִמְּקוֹם קְדוּשׁ הוּא

הָאָדָם. וְעַד שְׁעוּמַד (וְטָרַם שְׁעוּמַד) אוֹתוֹ צֵלָם
שְׁשַׁלַּח לוֹ רַבּוּנוּ עַל רֵאשֵׁוּ וַיִּמְצָא שֵׁם,
לָא נִבְרָא הָאָדָם. וְהוּ שְׁכַתוּב וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

אוֹתוֹ הַצֵּלָם מִזְדְּמִן בְּנִגְדוֹ עַד שִׁיּוּצָא
לְעוֹלָם. בְּשִׁיּוּצָא, הוּא מִתְגַּדֵּל עִם אוֹתוֹ
צֵלָם, בְּאוֹתוֹ צֵלָם הוֹלֵךְ. וְהוּ שְׁכַתוּב
(תהלים לט) אֵךְ בְּצֵלָם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. וְהַצֵּלָם
הַזֶּה הוּא מְלַמְעֵלָה.

צֶלֶם קְדִישָׁא, וּמֵאַתֵּר קְדִישָׁא אֲשֶׁתִּכַּח בְּגוּיֵיהוּ.
 וְלַעֲוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, צֶלֶם מְאִינוּן זִנְיִן בִּישִׁין.
 מִסְטָרָא דְמִסְאָבוּתָא אֲשֶׁתִּכַּח בְּגוּיֵיהוּ. וְעַל דָּא, לָא
 לִיבְעֵי לִיָּה לְאִינִישׁ, לְאַתְעָרְבָא צוּלְמָא דִּילִיָּה,
 בְּצוּלְמָא דְעוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, בְּגִין דְהֵאֵי קְדִישָׁא,
 וְהֵאֵי מִסְאָבָא. תָּא חֲזִי מַה בֵּין יִשְׂרָאֵל וְלַעֲוֹבְדֵי
 כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת וְכו'.

דְּכִתִּיב (במדבר כט) **בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַּהְיֶה לָּכֶם,**
דְּהָא יוֹמָא דָּא, מִמְּלַפָּא הוּא בְּלַחֲדוּדֵי,
חֲדוּוּתָא דִּילִיָּה בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל. מִתָּל לְמִלְפָּא דְזַמִּין
אוֹשְׁפִיזִין, אֲשֶׁתִּדְּלוּ בְּהוּ כָּל בְּנֵי הַיְכָלִיָּה, לְבַתֵּר
אָמַר מְלַפָּא, עַד כָּאֵן אֲנָא וְאַתּוֹן אֲשֶׁתִּדְּלִנָּא כְּלָהוּ
בְּאוֹשְׁפִיזִין, וּקְרַבְתּוֹן קְרַבְנִין עַל שְׂאֵר עַמּוּן בְּכָל
יוֹמָא, מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, אֲנָא וְאַתּוֹן נִחְדֵי יוֹמָא חַד,
חֲדָא הוּא דְכִתִּיב בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַּהְיֶה לָּכֶם.

לשון הקודש

תהיה לכם, שהרי היום הנה מהמלך הוא
 בלבדו, שמחתו עם ישראל. משל למלך
 שהזמין אורחים, והשתדלו עמם כל
 בני היכלו. אחר כך אמר המלך: עד כאן
 אני ואתם התעסקנו כלם באורחים,
 והקרבתם קרבנות על שאר העמים בכל
 יום, מכאן והלאה אני ואתם נשמת יום
 אחד. והו שפיתוב ביום השמיני עצרת

נמצא בתוכם. ולעובדי כוכבים ומזלות
 צלם מאותם המינים הרעים, מצד
 הסמאה נמצא בתוכם. ועל פן לא צריך
 לאדם לערב צלם שלו בצלם של עובדי
 עבודה זרה, משום שזה קדוש – וזה
 טמא. בא ראה מה בין ישראל לעובדי
 כוכבים ומזלות וכו'.

שפיתוב (במדבר כט) **בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ**

לָכֶם: לְקַרְבָּא קַרְבָּנִין עָלֵינוּ. אֲבָל אוֹשְׁפִיזֵי
מֵהֵימְנוּתָא, בְּמִלְכָּא מִשְׁתַּכְּחֵי תְדִירָא. וּבִיּוֹמָא
דְּחֻדְוֹתָא דְּמִלְכָּא, כְּלָהּוּ מִתְכַּנְּפֵי עִמְיָה, וּמִשְׁתַּכְּחֵן.
וְעַל דָּא כְּתִיב, עֲצֵרְתָּ, תִּרְגְּמוּמוֹ: כְּנִישׁוֹ.

וְהָאֵי יוֹמָא, יַעֲקֹב הוּא רִישָׁא לְחֻדְוֹתָא, וְכָל אֵינוֹן
אוֹשְׁפִיזֵי חֲדָאן עִמְיָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים
ג) אֲשֶׁרִידְךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹדְךָ. וּכְתִיב, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר
לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּךְ אֶתְפָּאֵר.

וַיִּקְחוּ אֱלִיד שְׁמֹן זֵית זָךְ כְּתִית לְמֵאֹר וְגו', (ויקרא
כ"ד) אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאֵ אֹקְמוּהָ. אֲבָל
אֲמַאי אֲסַמִּיד קַדְשָׁא בְּרִידְךָ הוּא פְּרָשָׁה דָּא,
לְפָרְשַׁת מוֹעֲדִים. אֶלָּא, כְּלָהּוּ בּוֹצִינִין עֲלָאִין, כְּלָהּוּ
בּוֹצִינִין לְאֲדִלְקָא מִשָּׁח רְבוּת עֲלָאָה, וְהָאֵ אֶתְמַר.
וְעַל יְדִיָּהּוּ דִּישְׂרָאֵל, מִתְּבַרְכָּאן עֲלָאִין וְתַתְּאִין,

לשון הקודש

וּכְתוּב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּךְ אֶתְפָּאֵר.

וַיִּקְחוּ אֱלִיד שְׁמֹן זֵית זָךְ כְּתִית לְמֵאֹר
וְגו'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָרִי פְּרָשָׁה. אֲבָל
לְמַד הַסְּמִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פְּרָשָׁה זֹו
לְפָרְשַׁת מוֹעֲדִים? אֶלָּא כָּל הַמֵּאֹרוֹת
הָעֲלִיוֹנִים, כָּלָם מֵאֹרוֹת לְהַדְּלִיק שְׁמֹן
מִשָּׁחָה עֲלִיוֹן, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. וְעַל יְדִי

תְּהִיָּה לָכֶם. לָכֶם, לְהַקְרִיב קַרְבָּנוֹת
עֲלֵיכֶם. אֲבָל אוֹרְחֵי הָאֲמוּנָה נִמְצְאִים
בְּמִלְךְ תְּדִירָא, וּבִיּוֹם שֶׁל שְׁמַחַת הַמִּלְכָּה,
כָּלָם מִתְכַּנְּסִים עִמּוֹ וְנִמְצְאִים. וְעַל זֶה
כְּתוּב עֲצֵרְתָּ, תִּרְגְּמוּמוֹ: כְּנִישׁוֹ.

וְחִיּוּם הַזֶּה יַעֲקֹב הוּא רִישׁ לְשְׁמַחָה,
וְכָל אוֹתָם אוֹרְחִים שְׁמַחִים עִמּוֹ. וְעַל כֵּן
כְּתוּב (דברים ג) אֲשֶׁרִידְךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹדְךָ.

וְאֲדַלִּיקוּ בּוֹצִינִין, כְּמָה דְאִוְקְמוּהָ דְכְּתִיב, (משלי כז) שָׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב, תְּדוּוּתָא (דף ק"ה ע"א) דְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין.

רַבִּי אֲבָא פְּתַח, (תהלים לב) שְׂמַחוּ בְּיְיָ וְגִילוּ צַדִּיקִים, (שְׂמַחוּ בְּיְיָ כְּמָה דְאַתְּ אָמַר) וְכְתִיב, (תהלים קיח) זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נְגִילָה וְנִשְׂמַחַה בּוֹ. וְאִוְקְמוּהָ, דְהָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (נ"א בְּמוֹעֲדֵי) בְּעֵי לְמַחְדֵּי, וְלֹא־נִתְרָא אַנְפִּין, וְיִשְׁתַּבַּח בַּר נֶשׁ בְּחֻדוּהָ, בְּגִין דְּתַהוּא תְּדוּהָ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּהוּ, דְכְּתִיב נְגִילָה וְנִשְׂמַחַה בּוֹ בְּיוֹמָא. בּוֹ: בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֻלָּא חַד מְלָה.

שְׂמַחוּ בְּיְיָ, פַּד דִּינִין אַתְּכַפִּיין, וְרַחֲמֵי אַתְּעֵרוּ, וְכַד מִתְעֵרֵי רַחֲמֵי, כְּדִין וְגִילוּ צַדִּיקִים, (כְּתִיב) צַדִּיק וְצַדִּיק מִתְפָּרְכָּאן בְּחֻדָּא, דְאִקְרוּן צַדִּיקִים, כְּמָה דְאַתְמַר, דְהָא אֵלִין

לשון הקודש

צָרִיךְ לְשַׁמַּח וּלְהַאִיר פְּנִים, וְיִמְצֵא אָדָם בְּשִׂמְחָה, מִשּׁוּם שְׂאוּתָהּ שְׂמַחָה הִיא שֶׁל הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכַתוּב נְגִילָה וְנִשְׂמַחַה בּוֹ - בְּיוֹם. בּוֹ - בְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַכֵּל דְּבַר אַחֵר.

שְׂמַחוּ בַּהּ, כְּפִשְׁהִינִים נִכְנָעִים וּמִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים, וְכַאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרִים הַרַחֲמִים, אֲזִי וְגִילוּ צַדִּיקִים, (כְּתוּב) צַדִּיק

יִשְׂרָאֵל מִתְפָּרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְנִדְלָקִים הַמְּאוֹרוֹת, כְּמוֹ שְׂבָאוֹרָה, שְׂכַתוּב (משלי כז) שָׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב, שְׂמַחַת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים.

רַבִּי אֲבָא פְּתַח, (תהלים לב) שְׂמַחוּ בַּהּ וְגִילוּ צַדִּיקִים, (שְׂמַחוּ בַּהּ, כְּמוֹ שְׂנְאֵמַר) וְכְתוּב (שם קיח) זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמַחַה בּוֹ. וּפְרֻשָׁה, שְׁהַרִי בְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (בְּמוֹעֲדֵים)

מִתְבָּרְכָאן (ס"א מְבָרְכִין) לְעֵלְמִין, וְחֵדְאן לְעֵלְמִין בְּלֵהוּ.
וְהַרְגִּינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב, אֵלִין בְּנֵי מְהִימְנוּתָא,
לְאַתְקִשְׂרָא בְּהוּ.

וּבְכֵלָא, בְּעֵי עוּבְדָא לְתַתָּא, לְאַתְעָרָא לְעֵילָא.
תָּא חַוִּי, מָאן דְּאָמַר דְּלֵא בְּעֵיָא עוּבְדָא
בְּכֵלָא, אִו מְלִין לְאַפְקָא לֹון וּלְמַעַבְד קָלָא בְּהוּ,
תִּיפַח רוּחִיה. וְהָא הָכָא פְּרִשְׁתָּא דָּא אוּכְתָ,
אֲדִלְקוּת בּוּצִינְיָא, וּקְטָרַת בּוּסְמִין, (פְּסִדָּא בְּגִין) דְּכֵתִיב
שֶׁמֶן וּקְטָרֶת יִשְׁמַח לֵב. (וּבְהֵ"י) וּבְעוּבְדָא דָּא
אֲשִׁתְּכַח אֲדִלְקוּתָא לְעֵילָא וְחֵדְוּתָא לְתַתָּא (ס"א
אֲדִלְקוּתָא וְחֵדְוּתָא לְעֵילָא וְתַתָּא) וְאַתְקִשְׂרוּתָא בְּחֵדָא בְּדָקָא
יְאוּת. (וּבְעוּבְדָא דְּלַתְתָּא אֲתַעַר עוּבְדָא דְּלְעֵילָא) אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
מִזְבֵּחַ דְּלַתְתָּא, אֲתַעַר מִזְבֵּחַ אַחְרָא. כִּהֵן דְּלַתְתָּא,
אֲתַעַר כִּהֵן אַחְרָא. בְּעוּבְדָא דְּלַתְתָּא, אֲתַעַר
עוּבְדָא לְעֵילָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

וְצִדְקָא מִתְבָּרְכִים יַחַד, שְׁנִקְרָאִים צְדִיקִים,
כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר, שְׁהָרִי אֵלוּ מִתְבָּרְכִים
(מְבָרְכִים) לְעוֹלָמִים, וְשִׁמְחִים לְעוֹלָמִים בְּלָם.
וְהַרְגִּינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב – אֵלוּ בְּנֵי הָאֱמוּנָה,
לְהַקְשֵׁר לָהֶם.

וּבְכֵל צְרִיף מַעֲשֵׂה לְמַטָּה לְעוֹרַר
לְמַעְלָה. בַּא רְאָה, מִי שְׁאוּמַר שְׁלֵא
צְרִיף מַעֲשֵׂה בְּכֵל, אִו דְּבָרִים לְהוֹצִיא
מִתְעוֹרַר מַעֲשֵׂה שְׁלֵמַעְלָה) אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ אֲזוּלֵי בְּאַזְרְחָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב ^(ישעיה נח) וְקִרְאתָ לַשֶּׁבֶת עֲנֵג לְקָדוֹשׁ יְיָ מְכַבֵּד וְגו', וְכַבְּדָתוּ מַעֲשׂוֹת דְּרַבִּיךָ שְׁפִיר. אָבֵל מִמְּצוֹא חֶפְצֶךָ וְדָבָר דְּדָבָר מָה הוּא. וּמֵאֵי גְרִיעוּתָא הוּא לְשִׁבְתָּ.

אָמַר לִיה, וְדָאֵי גְרִיעוּתָא הוּא, דְּלִית לָךְ מְלָה וּמְלָה דְנִפְסִיק מִפּוּמִיָּה דְּדָבָר נָשׁ, דְּלִית לָהּ קָלָא, וְסִלְקָא לְעִילָא, וְאַתְעַר מְלָה אַחְרָא. וּמֵאֵי הוּא. תְּהוּא דְאַקְרִי חוּל, ^(לְעִילָא) מֵאֵינּוֹן יוֹמִין דְּחוּל. וְכִד אַתְעַר חוּל בִּיזְמָא קְדִישָׁא, גְרִיעוּתָא הוּא לְעִילָא וְדָאֵי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׂאֵלֵי עֲלִיה, מָאֵן הוּא דְבָעֵי לְאַפְרָשָׁא זְוִיגָא דִילָן. מָאֵן הוּא דְבָעֵי חוּל חָכָא. עֲתִיקָא קְדִישָׁא לָא אַתְחִזִּי, וְלָא שְׂרִיא עַל חוּל.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

אָמַר לוֹ, וְדָאֵי שְׁזַהוּ חֶסְרוֹן, שְׂאִין לָךְ דְּבוּר וְדְבוּר שְׂיֻצָא מִפִּינוּ שֶׁל אָדָם שְׂאִין לוֹ קוֹל, וְעוֹלָה לְמַעְלָה וּמַעוֹרָר דְּבוּר אַחֵר. וּמָה הוּא? אוֹתוֹ שְׂנַקְרָא חַל, ^(לְמַעְלָה) מֵאוֹתָם יָמִים שֶׁל חַל וּכְשֶׁמַּתְעוֹרָר חַל בְּיוֹם קָדוֹשׁ, וְדָאֵי זְהוּ חֶסְרוֹן לְמַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שׂוֹאֵלִים עָלָיו: מִי הוּא שְׂרוּצָה לְהַפְרִיד הַזְּוִיג שְׁלַגְנוּ? מִי הוּא שְׂרוּצָה חַל כְּאֵן? הַעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ לָא

הַמְזַבְחַת שְׁלַמְטָה מַעוֹרָר מְזַבְחַת אַחֵר. הַכְּהֵן שְׁלַמְטָה מַעוֹרָר כְּהֵן אַחֵר. בַּמַּעֲשֵׂה שְׁלַמְטָה מַתְעוֹרָר מַעֲשֵׂה שְׁלַמְטָה.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב ^(ישעיה נח) וְקִרְאתָ לַשֶּׁבֶת עֲנֵג לְקָדוֹשׁ ה' מְכַבֵּד וְגו', וְכַבְּדָתוּ מַעֲשׂוֹת דְּרַבִּיךָ - יְפָה. אָבֵל מִמְּצוֹא חֶפְצֶךָ וְדָבָר דְּדָבָר מָה זֶה? וּמָה חֶסְרוֹן הוּא לְשִׁבְתָּ?

בְּגִין כֵּךְ, הִרְהוֹר מוֹתֵר. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין
 דְּהִרְהוֹר לָא עֶבִיד מְדֵי וְלֹא אֶתְעֵבִיד מִנִּיה
 קָלָא, וְלֹא סָלִיק. אֲבָל לְבַתֵּר דְּאַפִּיק מְלָה
 מְפּוּמִּיה, הֵהוּא מְלָה אֶתְעֵבִיד קָלָא, וּבִקַּע אֲוִירִין
 וּרְקִיעִין, וְסִלְקָא לְעִילָא, וְאַתְעֵר מְלָה אֲחֵרָא. וְעַל
 דָּא מְמַצּוּא חֲפָצָךְ וְדִבֵּר דְּבַר כְּתִיב. וּמֵאֵן דְּאַפִּיק
 מְלָה קְדִישָׁא מְפּוּמִּיה, מְלָה דְּאֲוִרִיתָא, אֶתְעֵבִיד
 מִנִּיה קָלָא, וְסָלִיק לְעִילָא, וְאַתְעֵרוּ קְדוּשֵׁי מַלְכָּא
 עֲלָאָה, וּמִתְעַטְרִין בְּרִישֵׁיה, וּכְדִין אֲשֶׁתִּכַּח חֲדוּתָא
 לְעִילָא וְתַתָּא.

אָמַר לֵיה, וְדָאֵי הָכִי הוּא. וְהָא שְׁמַעְנָא מְלָה.
 אֲבָל מָאֵן דְּשָׂאֲרֵי בְּתַעֲנִיתָא בְּשַׁבְּתָא, עֶבִיד
 גְּרִיעוּתָא לְשַׁבַּת, אִו לָא. אִי תִימָא דְלָא עֶבִיד
 גְּרִיעוּתָא, הָא סְעוּדַתִּי דְּמְהִימְנוּתָא בְּטִיל מִנִּיה,
 וְעוֹנְשֵׁיה סְגִי, הָא חֲדוּתָא דְשַׁבַּת בְּטִיל מִנִּיה.

 לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

נִרְאָה, וְלֹא שׁוֹרָה עַל חַל.

שְׁמוּצִיא דְּבוּר קְדוּשׁ מִפִּי, דְּבַר תּוֹרָה,
 נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ קוֹל וְעוֹלָה לְמַעְלָה,
 וּמִתְעוֹרְרוֹת קְדוּשׁוֹת הַמִּלְכָּד הָעֲלִיּוֹן
 וּמִתְעַטְרוֹת בְּרִאשׁוֹ, וְאִזּוּ נִמְצְאוּ שְׁמֵחָה
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

אָמַר לוֹ, וְדָאֵי כֵּךְ הוּא, וְהִרְי שְׁמַעְנָא אֶת
 הַדְּבָר. אֲבָל מִי שְׁשָׂרוּי בְּתַעֲנִית בְּשַׁבַּת,
 עוֹשֶׂה חֲסָרוֹן לְשַׁבַּת אִו לָא? אִם תֹּאמַר

מִשׁוּם כֵּךְ הִרְהוֹר מְתֵר. מָה הַטַּעַם?
 מִשׁוּם שֶׁהִרְהוֹר לֹא עוֹשֶׂה דְּבַר וְלֹא
 נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ קוֹל, וְלֹא עוֹלָה. אֲבָל אַחַר
 שֶׁהוֹצִיא דְּבוּר מִפִּי, אוֹתוֹ דְּבוּר נַעֲשֶׂה
 קוֹל, וּבִקַּע אֲוִירִים וּרְקִיעִים, וְעוֹלָה
 לְמַעְלָה וּמִתְעוֹרֵר דְּבַר אַחֵר, וְעַל בֶּן
 כְּתוּב מְמַצּוּא חֲפָצָךְ וְדִבֵּר דְּבַר. וּמִי

אָמַר לִיה, מִלָּה דָּא שְׂמַעְנָא, דְּדָא הוּא דְאִשְׁגַּחַן
 עָלֶיהָ מְלַעֲיָלָא, מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא. בְּגִין דְּהָאִי
 יוֹמָא, חֲדוּתָא הוּא לְעִילָא וְתָתָא. חֲדוּתָא דְכָל
 חֲדוּן. חֲדוּתָא, דְּכָל מְהִימְנוּתָא בֵּיה אֲשַׁתְּכַח.
 וְאִפִּילוּ רְשָׁעִים דְּגִיחָנָם נִיחָן בְּהָאִי יוֹמָא. וְהָאִי בַר
 נָשׁ לִית לִיה חֲדוּתָא, וְלִית לִיה נִיחָא, וְשַׁנְיָא דָּא
 מִכָּל עֲלָאִין וְתָתָאִין. כְּלָחוּ שְׂאֵלִין עָלֶיהָ, מָאִי שַׁנְיָא
 דְּפִלְנִיא הוּא בְּצַעְרָא.

וּבְשַׁעְתָּא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא אֲתַגְלִי בְּהָאִי יוֹמָא,
 וְאֲשַׁתְּכַח הָאִי בְּצַעְרָא, עֲלוּתִיה סְלָקָא
 וְקִיּוֹמָא קַמִּיה, בְּדִין אֲתַקְרְעוּ כָּל גְּזָרֵי דִינִין
 דְּאֲתַגְזְרוּ עָלֶיהָ, וְאִפִּילוּ אֲסַתְּכְמוּ בְּבִי דִינָא דְּמִלְכָּא
 עָלֶיהָ לְבִישׁ, כְּלָא אֲתַקְרַע, בְּגִין דְּבְשַׁעְתָּא דְּעֵתִיקָא
 אֲתַגְלִיָּא, כָּל חִירוֹ וְכָל חִירוֹ אֲשַׁתְּכַח, בְּגִין

לשון הקודש

וְזֶה שׁוֹנֵה מִכָּל הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים.
 כָּלֵם שׁוֹאֲלִים עָלָיו: מַה שׁוֹנֵה שְׁפִלוֹנֵי
 הוּא בְּצַעַר?

וּבְשַׁעָּה שְׁהַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ מִתְּגַלָּה בֵּינָם
 הַזֶּה וְזֶה נִמְצָא בְּצַעַר, תְּפִלָּתוֹ עוֹלָה
 וְעוֹמְדָת לְפָנָיו, אִזּוּ נִקְרָעִים כָּל גְּזָרֵי
 הַדִּינִים שְׂנַגְזְרוּ עָלָיו, וְאִפִּילוּ הַסְּכִימוֹ
 בְּבֵית הַדִּין שֶׁל הַמֶּלֶךְ עָלָיו לְרַע – הַכֹּל
 נִקְרָע, מִשׁוּם שֶׁבְשַׁעָּה שְׂמַתְגַּלָּה הָעֵתִיק,
 נִמְצָאִים כָּל הַחֲרוּת וְכָל הַשְּׂמָחָה, מִשׁוּם

שֶׁלֹּא עוֹשֶׂה חֶסֶד וְרַחֲמִים הַרִי סְעוּדַת הָאֲמוּנָה
 בְּפֶל מִמֶּנּוּ וְעָנְשׁוּ רַב, הַרִי שְׂמַחַת הַשְּׂבַת
 בְּפֶל מִמֶּנּוּ.

אָמַר לוֹ, דְּבַר זֶה שְׂמַעְתִּי, שְׂוָהוּ
 שְׂמַשְׁנִיחִים עָלָיו מִלְּמַעְלָה מִכָּל בְּנֵי
 הָעוֹלָם, מִשׁוּם שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה הוּא שְׂמַחָה
 לְמַעְלָה וְלַמָּטָה, שְׂמַחַת כָּל הַשְּׂמַחוֹת,
 שְׂמַחָה שְׂכָל הָאֲמוּנָה נִמְצָאֵת בָּהּ, וְאִפִּילוּ
 הַרְשָׁעִים שֶׁל הַגִּיחָנָם נָחִים בֵּינָם הַזֶּה.
 וְהָאִישׁ הַזֶּה אִין לוֹ שְׂמַחָה וְאִין לוֹ מְנוּחָה,

דַּאֲתַגְלִיָּא בְּהַלּוּלָא דְמַלְפָּא.

וְעַל דָּא תַנִּינָן, קוֹרְעִין לוֹ גְזוּר דִּינּוּ שְׁל שְׁבַעִים
שָׁנָה. מָאן שְׁבַעִין שָׁנָה. אֶלְא אַף עַל גַּב
דְּאַסְכְּמוּ עָלֶיהָ כָּל אֵינוּן שְׁבַעִין כְּתָרֵי מַלְפָּא, דִּהוּא
אַתְתְּחִי בְּהוּ, כִּלְא אַתְקַרְע. בְּנִין דְּעַתִּיקָא קַדִּישָׁא
נְטִיל (ס"א בְּטִיל לִיהָ וְהִנֵּי) לִיהָ לְפָר נָשׁ, וְהִנֵּי (דף ק"ה ע"ב) מְלִי,

כִּד מְתַעְרֵי עָלֶיהָ בְּחַלְמָא בְּלִילִיא דְשַׁבְּתָא.

לְמַלְפָּא דְעֵבִיד הַלּוּלָא לְבְרִיָּה, וְגוּזר חֲדוּהָ עַל
כִּלְא. בְּהַאי יוֹמָא דְהַלּוּלָא, כָּל עֲלָמָא

הוּוּ חֲדָאן, וְכִר נָשׁ חַד הוּוּ עָצִיב, תְּפִים בְּקוּלְרָא.
אַתָּא מַלְפָּא לְחֲדוּתָא, חֲמָא כָּל עֲמָא חֲדָאן כְּמָה
דְּאִיתוּ גְזוּר. זְקַף עֵינָיו, חֲמָא הַהוּא בַר נָשׁ תְּפִים
בְּקוּלְרָא עָצִיב. אָמַר, וּמָה כָּל בְּנֵי עֲלָמָא חֲדָאן
בְּהַלּוּלָא דְבְרִי, וְדָא תְּפִים בְּקוּלְרָא. מִיַּד פְּקִיד
וְנַפְקֵי לִיהָ, וְשָׂאֲרוּ לִיהָ מְקוּלְרִיָּה. (ס"א מְקַטְרוּי).

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׁמַתְנַגְלָה בְּהַלּוּלַת הַמֶּלֶךְ.

וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, קוֹרְעִים לוֹ גְזוּר דִּינּוּ שְׁל
שְׁבַעִים שָׁנָה. מִי הַשְּׁבַעִים שָׁנָה? אֶלְא,
אַף עַל גַּב שֶׁהַסְּפִימוּ עָלָיו כָּל אוֹתָם
שְׁבַעִים כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא נִרְאָה בְּהֵם,
הַכֵּל נִקְרָע, מִשּׁוּם שֶׁהַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ נוֹטֵל
(מְבַשֵּׁל אוֹתוֹ וּמְהַדָּה) אֶת הָאָדָם, וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ,
כְּשֶׁמְתַעַרְרִים עָלָיו בְּחִלּוּם בְּלִיל שַׁבָּת.

לְמַלְכָּה שֶׁעָשָׂה הַלּוּלָא לְבָנוּ, וְגוּזר שְׁמַחָה
עַל הַכֵּל. בַּיּוֹם הַזֶּה שֶׁל הַהַלּוּלָא כָּל
הָעוֹלָם הָיוּ שְׂמֵחִים, וְאִישׁ אַחַד הָיָה
עָצוּב, תְּפִים בְּקוּלְרָא. בָּא הַמֶּלֶךְ לְשַׁמְחָה,
רָאָה אֶת כָּל הָעַם שְׂמֵחִים כְּמוֹ שֶׁהוּא
גְזוּר. הָרִים עֵינָיו, רָאָה אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ
הַתְּפִים בְּקוּלְרָא עָצוּב. אָמַר, וּמָה כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם שְׂמֵחִים בְּהַלּוּלָא שֶׁל בְּנֵי, וְזֶה

כִּי הָאֵי דְשָׂאֲרֵי בְּתַעֲנִיתָא בְּשַׁבְּתָא, כָּל עֲלֻמָּא
 תְּדַאן, וְאִתּוּ עָצִיב, וְהָאֵי אֲתַפְּס בְּקוּלָּרָא.
 בְּשַׁעֲתָא דַּעֲתִיקָא קַדִּישָׁא אֲתַגְּלִיָּא בְּהָאֵי יוֹמָא,
 וְאַשְׁתַּכַּח הָאֵי בַר נָשׁ תַּפְּסִים בְּקוּלָּרָא, אַף עַל גַּב
 דְּאַסְפִּימוּ עָלֶיהָ כָּל אֵינּוֹן שְׁבַעִין שָׁנִין דְּאַמָּרֵן, כִּלְאֵ
 אֲתַקְרַע, וְלֹא שָׂאֲרֵי עָלֶיהָ דִּינָא. בְּיוֹמָא אַחְרָא אִית
 בֵּיה רְשׁוּ לְמַקְרַע לִיה, בְּתַהוּא יוֹמָא, כָּל שְׁכַן שַׁבְּתָא.

דְּלִית לָךְ יוֹם דְּלֹא אֲשַׁתַּכַּח בֵּיה חִילָא, וּמֵאן
 דְּשָׂאֲרֵי בְּתַעֲנִיתָא דְּחֻלְמָא בְּתַהוּא יוֹמָא,
 לֹא סָלִיק תַּהוּא יוֹמָא עַד דְּקַרַע דִּינִיָּה. אֲבָל לֹא
 דְּשַׁבְּעִים שָׁנָה כְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא. בְּגִין כֵּן, בְּתַהוּא יוֹמָא
 מִמָּשׁ, וְלֹא בְּיוֹמָא אַחְרָא, דְּלִית רְשׁוּ לְיוֹמָא עַל
 יוֹמָא אַחְרָא. כָּל יוֹמָא, מַה דְּאִירַע בְּיוֹמֵיהּ, עָבִיד.
 דְּלֹא אִירַע בְּיוֹמֵיהּ, לֹא עָבִיד. וְעַל דָּא לֹא לְבַעֵי

לשון הקודש

יש בו רשות לקרע אותו. באותו יום, כל
 שְׁכַן בְּשַׁבְּתָא.

שָׂאֲרֵי לָךְ יוֹם שְׁלֹא נִמְצָא בוּ כַּח, וּמֵי
 שְׁשָׂרֵי בְּתַעֲנִיתָא חִלּוּם בְּאִתּוּ הַיּוֹם, לֹא
 עוֹלָה אִתּוּ הַיּוֹם עַד שְׁקוּרַע דִּינּוּ. אֲבָל
 לֹא שְׁשַׁבְּעִים שָׁנָה כְּיוֹם הַשַּׁבָּת. מִשּׁוּם
 כֵּן, בְּאִתּוּ יוֹם מִמָּשׁ, וְלֹא כְּיוֹם אַחַר,
 שָׂאֲרֵי רְשׁוּת לְיוֹם עַל יוֹם אַחַר. כָּל יוֹם,
 מַה שְׂאֲרַע בְּיוֹמוֹ – עוֹשֶׂה. שְׁלֹא אִירַע

תפוס בקולר? מִיָּד צִוָּה וְהוּצִיאוּ אִתּוּ
 וְהַתִּירוּ אִתּוּ מִקּוּלָּרוֹ (מִקְשָׁרֵי).

כֵּן זֶה שְׁשָׂרֵי בְּתַעֲנִיתָא בְּשַׁבְּתָא, כָּל
 הָעוֹלָם שְׂמַחִים – וְהוּא עָצוּב, וְזֶה נִתְפָּס
 בְּקוּלָּרָא. בְּשַׁעֲתָא שְׁהַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ מִתְּגַלָּה
 בְּיוֹם הַזֶּה וְנִמְצָא הָאִישׁ הַזֶּה תַּפְּסִים
 בְּקוּלָּרָא – אַף עַל גַּב שְׁהַסְפִּימוּ עָלָיו כָּל
 אֲוֹתָם שְׁבַעִים שָׁנִים שְׂאֲמָרְנּוּ, הַכֹּל
 נִקְרַע, וְלֹא שׁוּרָה עָלָיו הַדִּין. בְּיוֹם אַחַר

לִיָּה לְאִינָשׁ לְסִלְקָא לִיָּה מִיּוֹמָא דָּא לְיוֹמָא אַחֲרָא.
וּבְגִין כְּדֵי, דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ תַּנְיֵנָן, וְלֹא דְבַר יוֹם
לְיוֹמָא אַחֲרָא.

וְתָא חַוִּי, לָאוּ לְמִנְנָא מִתְעַרֵי עָלֵיהּ בְּחִלְמָא,
בְּגִין לְמִתְבַּע עָלֵיהּ רַחֲמֵי. וְוִי לְחַהּוּא בַר
נָשׁ דְּלֹא מִתְעַרֵי עָלֵיהּ, וְלֹא אוֹדְעוּ לִיָּה בְּחִלְמָא,
דְּהָא אֶקְרִי רָע. וּבְגִינֵי כְּדֵי, (תהלים ה) לֹא יְגוֹרְךָ רָע
כְּתִיב. וּכְתִיב (משלי יט) כֹּל יִפְקֹד רָע, כֹּל יִפְקֹד, בְּגִין
דְּאִיהוּ רָע.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (ישעיה נח) מִמְּצוֹא חֲפָצְךָ וְדַבֵּר
דְּבַר, כִּיּוֹן דְּכְתִיב מִמְּצוֹא חֲפָצְךָ, מַהוּ וְדַבֵּר
דְּבַר. אֲלָא, עַד דְּיִגְזֹר מַלְּךָ כְּדָקָא יְאוּת, וַיִּמְלֹל
לִיָּה. וְדַאי כְּדֵי הוּא בְּרִירָא דְּמַלְּךָ, מִשְׁמַע דְּכְתִיב
וְדַבֵּר דְּבַר. וּפְאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל בְּעִלְמָא דִּין

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

וּמִשּׁוּם כְּדֵי כְּתוּב, (תהלים ה) לֹא יִגְרֹךְ רָע.
וּכְתוּב (משלי יט) כֹּל יִפְקֹד רָע. כֹּל יִפְקֹד,
מִשּׁוּם שְׁהוּא רָע.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (ישעיה נח) מִמְּצוֹא
חֲפָצְךָ וְדַבֵּר דְּבַר. כִּיּוֹן שְׁכְּתוּב מִמְּצוֹא
חֲפָצְךָ, מַהוּ וְדַבֵּר דְּבַר? אֲלָא, עַד שְׁיִגְזֹר
הַדְּבַר כְּרִאוּי וְדַבֵּר אִתּוּ. וְדַאי כְּדֵי הוּא
בְּרוּר הַדְּבַר, מִשְׁמַע שְׁכְּתוּב וְדַבֵּר דְּבַר.

בְּיוֹמוֹ - אֵינוֹ עוֹשֶׂה. וְעַל כֵּן לֹא צָרִיךְ
לְאָדָם לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹ מִיּוֹם זֶה לְיוֹם אַחֵר.
וּמִשּׁוּם כְּדֵי שְׁנִינָנוּ, דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְלֹא
דְּבַר יוֹם לְיוֹם אַחֵר.

וּבַא רְאָה, לֹא לְחַנְּם מִתְעוֹרְרִים עָלָיו
בְּחִלּוּם, כְּדֵי לְבַקֵּשׁ עָלָיו רַחֲמִים. אוּי
לְאוֹתוֹ אָדָם שְׁלֹא מִתְעוֹרְרִים עָלָיו וְלֹא
מוֹדִיעִים לוֹ בְּחִלּוּם, שְׁזֵה נִקְרָא רָע.

וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי, עָלִייהוּ כְּתִיב, (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֶדְּ
עַמִּי הִמָּה בָּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ.

וַיֵּצֵא בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרֵי
וְגו'. (ויקרא כד) וַיֵּצֵא, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, נָפֶק
מִכְּלָלָא דְחוּלְקָא דִּישְׂרָאֵל, דְּנָפֶק מִכְּלָלָא דְכֹלָא,
נָפֶק מִכְּלָלָא דְמַהִימְנוּתָא. וַיִּנְעֻזוּ בַּמַּחְנֶה, מִכָּאן
אוֹלִיפְנָא, כָּל מָאן דְאַתִּי מוֹזְהֵמָא דְזִרְעָא, לְסוּף
גְּלִייה לִיה קַמִּי כֹלָא. מָאן גָּרִים לִיה, זוֹהֵמָא
דְחוּלְקָא בִישָׂא דְאִית בֵּיתָה. דְלִית לִיה חוּלְקָא
בְּכֹלָלָא דִישְׂרָאֵל.

רַבִּי תַּיִיא פְּתַח, (משלי כה) כְּבוֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דְדָבָר
וּכְבוֹד מַלְכִים תְּקוֹר דְדָבָר. כְּבוֹד אֱלֹהִים
הַסֵּתֵר דְדָבָר, דְלִית רִשׁוּ לְבַר נָשׁ לְגַלְאָה מַלְיָן
סְתִימִין, דְלֹא אֶתְמַסְרוּ לְאַתְגְּלִיָּא. מַלְיָן דְחָפָא לֹזֵן

לשון הקודש

מִזְהַמַּת הַזֶּרַע, בְּסוּף מְגַלִּים אוֹתוֹ לְפָנֵי
הַכֹּל. מִי גָרַם לוֹ? זְהַמַּת הַחֶלֶק הָרַע שֵׁישׁ
בו, שְׂאִין לוֹ חֶלֶק בְּכֹלֵל יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי תַּיִיא פְּתַח, (משלי כה) כְּבוֹד אֱלֹהִים
הַסֵּתֵר דְדָבָר וּכְבוֹד מַלְכִים תְּקוֹר דְדָבָר.
כְּבוֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דְדָבָר, שְׂאִין רִשׁוּת
לְאִישׁ לְגַלּוֹת דְבָרִים סְתוּמִים שְׂלֹא
נְמַסְרוּ לְגַלּוּי, דְבָרִים שְׂכַסְפָּה אוֹתָם אוֹתָם

אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב וַיֹּאמֶר אֶדְּ עַמִּי הִמָּה
בָּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ.

וַיֵּצֵא בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ
מִצְרֵי וְגו'. וַיֵּצֵא, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, יֵצֵא
מִכְּלָל שֶׁל הַחֶלֶק שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׂעִיעָא
מִכְּלָל הַכֹּל, יֵצֵא מִכְּלָל הָאֲמוּנָה. וַיִּנְעֻזוּ
בַּמַּחְנֶה, מִכָּאן לְמַדְגוּ, כָּל מִי שְׂבָא

עֲתִיק יוֹמִין, כִּמָּה דְאֵת אָמַר, (ישעיה כג) לֶאֱכֹל
 לְשִׁבְעָה וְלִמְכֶסֶה עֲתִיק. לֶאֱכֹל לְשִׁבְעָה, עַד תְּהִיָּא
 אֶתְר דְּאִית לִיה רִשׁוּ וְלֹא יִתִיר. וְעַם כָּל דָּא,
 וְלִמְכֶסֶה עֲתִיק, לִמְכֶסֶה עֲתִיק וְדָאֵי.

דְּבַר אַחַר, לֶאֱכֹל לְשִׁבְעָה, אֵינֻן חֲבַרְיָא דִּידְעִין
 אֶרְחִין וְשְׁבִילִין לְמִיָּהָד בְּאַרְחָה מְהִימְנוּתָא
 כְּדָקָא יָאוּת. כְּגֻזֵן דְּרָא דְרָבִי שְׁמַעוֹן שְׂאֲרֵי בְּגִינְיָה.
 וְלִמְכֶסֶה עֲתִיק, מְדַרְיִין אַחֲרֵינֵין דְּהָא כְּלָחוּן לָא
 אֶתְחַזֵּון לֶאֱכֹל וְלְשִׁבְעָה וְלֹא תִגְלִיָּא מְלִין בְּגִוּוּיָהוּ,
 אֲלֵא לִמְכֶסֶה עֲתִיק, כִּמָּה דְאֵת אָמַר, (קהלת ה) אֵל
 תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֹטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ.

בְּיוֹמוֹי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, הָזָה בַר נָשׁ אָמַר לְחֲבַרְיָה,
 פִּתַּח פִּיךָ וַיֵּאִירוּ דְבַרְיָךְ. בְּתַר דְּשָׁכִיב,
 הָוֹ אֲמַרִי, אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ וְגו' . בְּיוֹמוֹי, לֶאֱכֹל

לשון הקודש

שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן שְׂרָוִי בְּתוֹכוֹ. וְלִמְכֶסֶה
 עֲתִיק – מְדוּרוֹת אַחֲרִים, שְׁהָרִי כָּלֶם לֹא
 רְאוּיִים לֶאֱכֹל וְלְשִׁבְעָה וְשִׁיתְּגִלוּ דְבָרִים
 בְּתוֹכֶם, אֲלֵא לִמְכֶסֶה עֲתִיק, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֹטִיא
 אֶת בְּשָׂרְךָ.

בְּיָמַי רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה אָדָם אוֹמֵר
 לְחֲבַרְוֹ: פִּתַּח פִּיךָ וַיֵּאִירוּ דְבַרְיָךְ. אַחַר

עֲתִיק הַיָּמִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה כג) לֶאֱכֹל
 לְשִׁבְעָה וְלִמְכֶסֶה עֲתִיק. לֶאֱכֹל לְשִׁבְעָה,
 עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שֵׁישׁ לוֹ רְשׁוּת וְלֹא יוֹתֵר.
 וְעַם כָּל זֶה, וְלִמְכֶסֶה עֲתִיק, לִמְכֶסֶה
 עֲתִיק וְדָאֵי.

דְּבַר אַחַר לֶאֱכֹל לְשִׁבְעָה – אוֹתָם
 הַחֲבַרְיִים שִׁוְדָעִים דְרַכִּים וְשְׁבִילִים
 לְלַבֵּת בְּדַרְךָ הָאֲמוּנָה כְּרָאוּי, כְּמוֹ הַדּוּר

לְשַׁבְּעָה. בָּתֵּר דְּשָׁכִיב, וְלִמְכָסָּה עֵתִיק. דְּחִבְרֵיָא
 מְגַמְגָּמִי, וְלֹא קִיָּיִמִי בְּמַלְיָן. דְּבָר אַחַר, לְאֶכּוּל
 לְשַׁבְּעָה: בְּאֵינוֹן מַלְיָן דְּאֵתְגַלְיָין. וְלִמְכָסָּה עֵתִיק:
 בְּאֵינוֹן מַלְיָן דְּאֵתְחַפְיָין. (דף ק"ו ע"א)

וַיִּקְוֹב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשָּׁם, מֵחֹוּ
 וַיִּקְוֹב. רַבִּי אֲבָא אָמַר, וַיִּקְוֹב וַדָּאִי, כְּמַה
 דְּאֵתְ אָמַר, (מלכים ב יב) וַיִּקְוֹב חֹזֵר בְּדִלְתּוֹ, נְקִיב מַה
 דְּהָוָה סָתִים. וְשֵׁם אָמוֹ שְׁלֹמִית בַּת דְּבָרִי, עַד
 כָּאֵן סָתִים שְׁמָא דְאַמִּיָּה, פִּינוֹן דְּכִתְיִב וַיִּקְוֹב, נְקִיב
 שְׁמָא דְאַמִּיָּה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, אִי לָאוּ דְבוֹשְׁעִינָא קְדִישָׁא קִיָּיִמָא
 בְּעַלְמָא, לָא אַרְשִׁינָא לְגַלְאָה, (מִכְּאֵן
 וְהִלְאָה) דְּהָא לָא אֵתְיִיהִיב מְלָה דָּא לְגַלְאָה אֶלְא
 לְחִבְרֵיָא, דְּאֵינוֹן בֵּין מְתַצְדֵי חֶקְלָא (דָּאִי לָאוּ). תִּיפַח

לשון הקודש

וַדָּאִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים א-יב) וַיִּקְוֹב חֹזֵר
 בְּדִלְתּוֹ, נְקִיב אֵת מַה שְׁדָּהָה סָתוּם. וְשֵׁם
 אָמוֹ שְׁלֹמִית בַּת דְּבָרִי, עַד כָּאֵן נִסְתַּר
 הַשָּׁם שֶׁל אָמוֹ. פִּינוֹן שְׁפָתוֹב וַיִּקְוֹב, נְקִיב
 אֵת שֵׁם אָמוֹ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, אִם לֹא שְׁתַּמְנִיחָה
 הַקְּדוּשָׁה עוֹמֵד בְּעוֹלָם, לֹא הִרְשִׁינוּ
 לְגַלּוֹת, (מִכְּאֵן וְהִלְאָה) שְׁהָרִי לֹא נִתֵּן דְּבָר זֶה
 לְגַלּוּי אֶלְא לְחִבְרִים, שְׁהֵם בֵּין קוֹצְרֵי

שְׁנַפְטָר, הֵיוּ אוֹמְרִים: אַל תִּתֵּן אֵת פִּיד
 וְגוֹי. בְּיָמָיו - לְאֶכּוּל לְשַׁבְּעָה. אַחַר
 שְׁנַפְטָר - וְלִמְכָסָּה עֵתִיק. שְׁתַּחֲבְרִים
 מְגַמְגָּמִים וְלֹא עוֹמְדִים בְּדַבְּרִים. דְּבָר
 אַחַר לְאֶכּוּל לְשַׁבְּעָה - בְּאוֹתָם דְּבָרִים
 שְׁתַּתְּגַלוּ. וְלִמְכָסָּה עֵתִיק - בְּאוֹתָם
 דְּבָרִים שְׁתַּתְּכַסּוּ.

וַיִּקְוֹב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשָּׁם.
 מֵה זֶה וַיִּקְוֹב? רַבִּי אֲבָא אָמַר, וַיִּקְוֹב